

Törvénytörvény

Az ügy száma:

A felperes:

Az alperes:

Rendőr-főkapitányság

Az alperes képviselője:

kamarai jogtanácsos, valamint

jogtanácsos

A per tárgya:

rendészeti igazgatással összefüggő ügyében hozott
közigazgatási határozat ()
bírószámi felülvizsgálata

Í T É L E T

A bíróság az alperes 2021. augusztus 19. napján kelt, () számú határozatát megváltoztatja és megállapítja, hogy 2021. április 20. napján a felperes ruházatának átvizsgálására, valamint előállítására – annak személyhez fűződő jogot sértő volta miatt – jogszerűtlenül került sor.

Az ítélettel szemben fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A per alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes fogyatékkal élő személy, a bal lábszárának amputálására került sor, protézissel közlekedik.
- [2] A () Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ()) beosztottjai 2021. április 20. napján 14 óra 34 perckor () úton észlelték, hogy az () frsz-ú személygépjármű a buszsávban haladt, ezért intézkedést kezdeményeztek. Ennek során megállapításra került, hogy a személygépjárművet a felperes vezette, aki a szabálysértés tényét a helyszínen elismerte, ezért vele szemben 10 000,- Ft helyszíni bírságot szabtak ki. Az intézkedés során megállapításra került továbbá, hogy a felperest () vétsége miatt a () Járásbíróság a 2020. november 3. napján kelt, () sorszám alatti ítéletében 2020. július 15. napjától 1 év 6 hónap időtartamra a „B” gépjárművezetői kategória vonatkozásában a járművezetéstől eltiltotta, amely alól csak 2022. január 25. napján mentesült volna. A felperes az intézkedő rendőrnek felszólításra átadta a személyes

okmányait, valamint a jármű menetokmányát is, s a személyazonosságát igazolta. A felperessel szemben alkoholtesztet alkalmaztak a helyszínen, negatív eredménnyel. Mindezeket követően az intézkedő rendőr jelentést tett a Tevékenység Irányítási Központ (a továbbiakban: TIK), valamint a szolgálatparancsnok felé, aki felvette a kapcsolatot a Rendőrkapitánysággal, ahová kérték a felperes előállítását. A helyszínen még sor került a felperes ruházatának átvizsgálására, amely során közbiztonságra veszélyes eszköz nem került elő. Az intézkedő rendőr ezt követően közölte a felperessel, hogy az általa elkövetett cselekmény szabálysértésnek minősül, ezért előállítására kerül sor a Rendőrkapitányságra, amelyet a felperes tudomásul vett. Az előállítás megkezdésére 14 óra 50 perckor került sor. A felperes előállítására az azonnal lefolytatható szabálysértési eljárás érdekében került sor. A felperes által vezetett személygépjárművet a felperes házastársa vitte tovább.

- [3] A fenti események az ugyanaznap kelt rendőri jelentésben is rögzítésre kerültek akként, hogy a felperessel szemben a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés szerinti igazoltatás, a 31. § (1) bekezdése szerinti személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, valamint a 33. § (2) bekezdés f) pont II. fordulat szerinti, szabálysértést elkövető személy előállítása, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható intézkedések kerültek alkalmazásra. A jelentést tevő rögzítette továbbá, hogy az intézkedés során a felperes együttműködő magatartást tanúsított.
- [4] A Rendőrkapitányság Kapitányságvezetője a 2021. április 20. napján kelt, számú határozatával elrendelte a felperes őrizetbe vételét, egyúttal rögzítette, hogy a szabálysértési őrizet az előállítás időpontjától kezdődik, 2021. április 20. napján 14 óra 34 perckor kezdődik és 2021. április 23. napján 14 óra 34 perckor ér véget.
- [5] A felperes 2021. április 20. napján a személyes meghallgatásakor a személyes körülményei tekintetében – egyebek mellett – elmondta, hogy a bal lábszárának amputációja miatt protézissel közlekedik, rokkant egészségi állapotú. A feljelentés és az ügyben keletkezett egyéb iratok megismerését követően kijelentette, hogy a szabálysértés elkövetését a meghallgatásakor elismerte, egyúttal előadta, hogy azt a helyszínen is elismerte. Elmondta, hogy a protézisét cserélni kell, aminek ügyében épp intézkedett, ezért ült autóba és vezetett. A sajnálatát fejezte ki az eset miatt. Nyilatkozott, hogy el tudja látni magát, igaz nehezebben, mint a rutin napokban.
- [6] A felperes bíróság elé állítására 2021. április 23. napján került sor. A Bíróság a 2021. április 23. napján kelt és ugyanaznap jogerős, sorszám alatti végzésével megállapította, hogy a felperes elkövette a járművezetés az eltiltás hatálya alatt szabálysértést, ezért 100 000,- Ft pénzbírsággal sújtotta.
- [7] A felperes 2021. május 19. napján a fenti rendőri intézkedésekkel szemben panaszt nyújtott be, amelyben sérelmezte az előállítás, a ruházat átvizsgálás, és az elrendelt szabálysértési őrizet jogalapját, valamint arányosságát. Kiemelte, hogy a lábszárát térdtől lefelé amputálni kellett, protézissel közlekedik. A rendőri intézkedés időpontjában a protézis beállítása céljából közlekedett, az igazoltatása indokolt volt, arra szakszerűen került sor, azonban az előállítása szükségtelen volt, mivel az elkövetett szabálysértéseket a helyszínen elismerte. Sérelmezte, hogy az előállítását követően a szabálysértési eljárásról, és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 10. § a) pontjába ütköző módon elrendelték az őrizetbe vételét is, s a bíróság elé állítására 2021. április 23. napján

került sor. Hangsúlyozta, az előállítás és a ruházat átvizsgálás az intézkedő rendőr opcionális döntésén alapult, amely azonban az esetében szükségtelen és aránytalan volt.

- [8] A felperes panasza nyomán beszerzésre került a [redacted] beosztottjainak jelentése, a [redacted] vezetőjének parancsnoki kivizsgálása, valamint a felperessel szemben lefolytatott szabálysértési eljárás iratanyaga is.

A parancsnoki kivizsgálás rögzítette az intézkedés menetét, s megállapította, hogy a felperes az igazoltatási felhívásnak a személyazonosító igazolványának átadásával eleget tett, az alkalmazott alkoholteszt negatív eredményt mutatott. Kitért arra is, hogy az előállítás biztonságos lebonyolítása érdekében, figyelembe véve azt, hogy az intézkedés alá vont felperes magatartása addig kiegyensúlyozott és nyugodt volt, számításba kellett venniük, hogy az előállítás során ez megváltozhat, és az intézkedés, valamint az elkövetett szabálysértés miatti szankciók kiszabása alóli kibúvás érdekében rendőr elleni támadást, vagy szökést kísérelne meg, ezért előzetes figyelmeztetést követően a felperes felsőruházatát a vonatkozó szabályokat megtartva, nem szemérem sértő módon átvizsgálták, amely során közbiztonságra különösen veszélyes eszköz nem került elő. Ezt követően a felperest rendkívüli esemény nélkül előállították a [redacted] Rendőrkapitányságra, ahol 15 óra 25 perckor sérülés és panaszmentesen átadták a Rendőrkapitányság szolgálatirányító parancsnokának. Kiemelte, mivel a felperes az intézkedés, valamint az előállítása során végig együttműködő, higgadt magatartást tanúsított, ezért vele szemben kényszerítő eszköz nem került alkalmazásra. A panasztételi jogáról tájékoztatták. Megállapította, hogy a rendőri intézkedés az Rtv. 15. § (1) bekezdésében megfogalmazott arányosság követelményének, valamint ugyanezen jogszabály (2) bekezdésében foglalt részrehajlás nélküli intézkedés követelményének is megfelelt. A helyszínen tett egyes cselekmények alapján a rendőri intézkedés kizárólag a szükséges ideig tartott, indokolatlanul nem húzódott el. Mindezek alapján az intézkedés összes körülményét figyelembe véve, azt jogszerűnek, szakszerűnek, és arányosnak találta. Rögzítette, hogy a járőrök azt eredményesen és biztonságosan hajtották végre.

- [9] A fenti előzményeket követően [redacted] [redacted] (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) a [redacted] számú határozatában a felperes panaszát elutasította. A döntésének indokolásában hivatkozott a rendőr Rtv. 13. § (1) bekezdése, valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22) BM rendelet (a továbbiakban: Szolg. Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdése, és 9. §-ának (1) bekezdése alapján fennálló intézkedési kötelezettségére, a felperes által elkövetett szabályszegések tekintetében pedig a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. § (1) bekezdés a) pontjára, 36. § (8) bekezdésére, a Szabs. törvény 176. § (1) bekezdésére, és megállapította, hogy az észlelt szabálysértések miatt a rendőröknek a helyszínen intézkedési kötelezettségük keletkezett. Az igazoltatás tekintetében hivatkozott az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontjára, az előállítás vonatkozásában pedig az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának rendelkezéseire, miszerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható. A ruházat átvizsgálására az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján került sor. Idézte továbbá a Szabs. tv. 2. § (1) bekezdését, 73. § (1) bekezdését, 124. § (1) bekezdését, valamint 10. § a) pontját, és a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (A továbbiakban: Fot.) 4. § a) pontját. Az intézkedés arányossága tekintetében hivatkozott továbbá az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésére is. Mindezek alapján megállapította, hogy az intézkedésre a felperes jogsértő magatartása alapján került sor. A helyszínen a rendőrök azt is megállapították, hogy egyrészt a felperes eltiltás hatálya alatt vezetett, másrészt pedig, hogy fogyatékos személy, akit az állapota, a napi életvitelének intézésében nem akadályoz. Tekintettel az elkövetett szabálysértésre, és arra, hogy a Szabs. törvény hivatkozott rendelkezései szerint a gyorsított

bírószági eljárás feltételei fennálltak, ezért került sor a panaszos előállítására, valamint a ruházatának átvizsgálására. Az őrizetbe vétellel kapcsolatban pedig megállapította hatáskörének hiányát, így ezt a panaszt nem tette a vizsgálata tárgyává.

- [10] A felperes az elsőfokú döntéssel szemben fellebbezést terjesztett elő, amelyben továbbra is kifogásolta a rendőri intézkedés tekintetében annak arányosságát és hivatkozott arra, hogy a rendőröknek mérlegelési jogkörben eljárva nem lett volna kötelező őt előállítani, és a ruházatát átvizsgálni. Kifogásolta, hogy a döntés nem tartalmazza a mérlegelés és a döntés indokait, valamint ellentmondásosnak találta a ruházat átvizsgálásának indokolását. Amennyiben ugyanis kiegyensúlyozott és nyugodt volt, úgy a támadás és szökés eshetősége miatt a ruházat átvizsgálás nem lehet megfelelő indok. Kifejtette, hogy az arányossági teszt alkalmazása során a fogvatékoság figyelembevételére nem került sor, ugyanis nyilvánvaló, hogy az állapota miatt nem állt fenn annak a veszélye, hogy szökést kísérelne meg, ráadásul a rendőrök is úgy nyilatkoztak a jelentéseikben, hogy együttműködő volt. A panaszában foglaltakkal egyezően az őrizetbevétel jogi akadályaként hivatkozott a Szabs. tv. 10. §-ának rendelkezéseire, amely alapján állította, hogy tilos volt az őrizetbe vétele. Mindezek alapján álláspontja szerint az intézkedés súlyosan sértette a személyes szabadsághoz és emberi méltósághoz való alapvető jogát.
- [11] Az alperes a 2021. augusztus 19. napján kelt [redacted] számú határozatában az elsőfokú határozatot az indokolás kiegészítése mellett helybenhagyta. A döntésének indokolásában rögzítette, hogy a felperes előállítására az elkövetett szabálysértés tárgyi súlya miatt került sor. A rendelkezésre álló adatok alapján fennálltak a gyorsított eljárás feltételei, ezért döntöttek úgy az intézkedő rendőrök, hogy e szerint járnak el. Az előállítás alkalmazására mérlegelési jogkörben került sor, tehát nem volt kötelező érvényű felhatalmazása a rendőröknek, ugyanakkor álláspontja szerint az aránytalanság sem állapítható meg, mivel a felperes által elkövetett szabálysértésre vonatkozóan a törvény speciális szabályokat tartalmaz, amely azt a jogalkotói szándékot tükrözi, hogy aki eltiltás hatálya alatt vezet, az egyrészt elzárással is büntethető, másrészt a felelősségre vonást a törvény hatékonyan és summásan (haladéktalanul) rendezi annak érdekében, hogy az eljárás az elkövetéshez időben közel le is záruljon. Ennek a célnak rendelődik alá a rendőri intézkedés során hozott döntések sorozata, és mint ilyenek (tekintettel arra, hogy a jogszabály erre lehetőséget is biztosít), az adott cselekmény súlyához mérten arányosnak tekinthető. Állította, az arányossági teszt ebben az esetben megfordul: nem az adott alapvető jog sérelme a kiinduló pont, hanem az elkövetett cselekmény tárgyi súlya. Mindezek tükrében a ruházat átvizsgálást is arányosnak és törvényes intézkedésnek találta. Az őrizetbe vétellel kapcsolatban pedig osztotta az elsőfokú döntés indokolását, miszerint arra a szabálysértési hatóságnak van illetékessége.

A kereset, a védírat

- [12] A felperes keresetében elsődlegesen az alperes határozatának megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság állapítsa meg, a ruházatátvizsgálása és előállítása jogszerűtlen volt, mivel sértette az emberi méltósághoz és személyi szabadsághoz való jogát, míg a másodlagos kérelme az alperes határozatának megsemmisítésére, és az alperes új eljárásra kötelezésére irányult. Perköltséget nem igényelt.
- [13] Hangsúlyozta, hogy a fogvatékkal élő felperes előállítására önkényesen került sor, később pedig a jogszabály kifejezett tilalma ellenére vették szabálysértési őrizetbe az elsőfokú hatóság beosztottjai. Tekintettel arra, hogy a szabálysértési őrizet elrendelése a Szabs.tv.

rendelkezése alapján történik, a panasz eljárás korlátai miatt a jelen eljárásban kizárólag az előállítással kapcsolatos súlyos jogsértésekre kíván hivatkozni. Hangsúlyozta a rendőri intézkedés célhoz kötöttségét, s a személyi szabadsághoz való jog korlátozása tekintetében megjelölte az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdését. A határozat indokolásából kiindulva rámutatott, azon okból került sor az előállítására, mert „a rendelkezésre álló adatok alapján fennálltak a gyorsított eljárás feltételei”. Mivel a felperes előállítására a gyorsított eljárást megelőzően a Szabs.tv. 73. §-a szerinti szabálysértési őrizet elrendelése céljából került sor, így az előállítás – mivel jogellenes célra irányult – szükségszerűen önkényes volt. Állította, hogy a rokkantsági igazolványa a személygépkocsijának műszerfalán helyezkedett el az intézkedéskor, továbbá, hogy a jellegzetes járása miatt is nyilvánvalóvá vált már a helyszínen is az a meghallgatásáról az intézkedés napján készült jegyzőkönyvben rögzített tény, miszerint fogyatékkal élő személy a lábának amputációjából kifolyólag. E körben utalt a Szabs.tv. 10. § a) pontjában foglalt tilalomra a fogyatékkal élő személy esetében a szabálysértési őrizet elrendelésénél.

- [14] Álláspontja szerint az előállítás jogszerűtlen volt azért is, mert az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja nem a Szabs.tv. 124-126. §-aiban szabályozott gyorsított eljárás céljából engedi meg az előállítást, hanem azzal szemben, akivel az eljárás azonnal lefolytatható. Annak ellenére, hogy az Rtv. nem definiálja az azonnaliság fogalmát, a hivatkozott jogszabály (3) bekezdése alapján levezethetőnek találta, hogy az előállítással a személyi szabadság csak szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható, amely a 12 órát a rendőrkapitányság vezetőjének írásbeli döntése alapján nem haladhatja meg. Ezért az azonnaliság követelménye legfeljebb 8 óras időkeretet enged az intézkedő rendőrök számára az eljárás lefolytatására. Ezzel szemben az elsőfokú hatóság a szabálysértési őrizetét rendelte el, amely 68 órán át tartott. Az előállítás után pedig több mint 2 nappal, bilincsben történt a bíróság elé állítása, az őrizete alatt több alkalommal lépcsőztették, a lábprotézis által okozott kidörzsöléses sérülése ellenére. Szerinte a törvényben előírt azonnaliság követelményének az felel meg, ha az intézkedő rendőr az illetékes rendőrkapitányság útján beszerzi a bíróság nyilatkozatát arra nézve, hogy valóban lefolytatható-e az eljárás késedelem nélkül. Amennyiben ezt megerősítő információ nem áll rendelkezésre, nem lehet helye ezen intézkedésnek. E körben hangsúlyozta, hogy még amennyiben az eljárás azonnal lefolytatható is lett volna, a szabálysértés elkövetésén tettenéréskor az előállítás sohasem kötelező (tehát opcionális), és mint ilyen, szükségszerűen mérlegeléses döntés eredménye. Álláspontjának alátámasztására hivatkozott az Alapvető Jogok Biztosának RI-AJBH-209/2020. számú jelentésében foglaltakra, mely azt támasztja alá, hogy a szabadság elvonással járó jogkorlátozás esetén az ezen intézkedésre irányadó rendelkezéseket megszorítóan kell értelmezni. Az Rtv. két mankót is biztosít a mérlegelésen alapuló döntéshez. Egyrészt a 15. § (1)-(2) bekezdései által, másrészt pedig a 2. § (1) bekezdésében.
- [15] Hangsúlyozta, a jelentés egyértelműen kiemeli, hogy a szabálysértés elkövetését a helyszínen elismerte, az alkoholtesztje negatív volt, az eljárás során végig együttműködő magatartást tanúsított, a ruházatának átvizsgálása során közbiztonságra veszélyes eszköz nem került elő. A tények alapján megállapítható, hogy szökésnek, ellenszegülésnek, támadásnak még a gyanúja sem merült fel. Kétségekívül megjelent volna idézésre is, ezzel semmilyen ellentétes következtetést engedő adat nem merült fel. Mindezek alapján az előállítása nem lehetett arányos a legkisebb korlátozással járó intézkedés.
- [16] További érvelése szerint a határozat indokolásában tévesen került rögzítésre, hogy az előállítására az elkövetett szabálysértés tárgyi súlya miatt került sor, valamint, hogy az arányossági teszt ebben az esetben megfordul. Szerinte a jogalkotó a szabálysértés és a

bűncselekmény tárgyi súlyát a kiszabható szankcióval határozza meg, az ott kerül értékelésre. Önmagában a tárgyi súly még bűncselekmény elkövetésének gyanúja esetén sem igazolja a személyi szabadsághoz való jog korlátozását. Nincsen továbbá sem jogszabályi, sem pedig a joggyakorlatban fellelhető alapja annak a megállapításnak, hogy az arányossági teszt megfordulna. Minden rendőri intézkedés alkalmával az eljáró rendőröknek kell az adott ügy egyedi körülményeit a helyszínen mérlegelniük, és eldönteni, hogy mely rendőri intézkedés, illetve milyen jogkorlátozás tekinthető arányosnak az elérni kívánt célhoz viszonyítva.

- [17] Mivel az előállítása jogszerűtlen volt, járulékos jellege miatt a ruházat átvizsgálása is szükségszerűen jogszerűtlen, tekintettel arra, hogy jogalap nélkül történt, hiszen az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint csak annak vizsgálható át a ruházata, akit személyi szabadságot korlátozó intézkedés alá von az eljáró rendőrség.
- [18] Álláspontjának további alátámasztásaként hivatkozott a [REDACTED] Törvényszék – nem jogerős – 2022. október 11. napján kelt, [REDACTED]. sorszámú ítéletére, amelyben a bíróság a közte és a jelen per alperese között folyamatban lévő személyiségi jog megsértésének megállapítása iránti perben megállapította, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy jogalap nélkül átvizsgálta a ruházatát, és előállította, majd jogszerűtlenül alkalmazott vele szemben bilincset, vette és tartotta 68 órán át szabálysértési őrizetben, megsértette az emberi méltóságát, és a személyi szabadságát. Ezért az alperest magánlevél útján történő bocsánatkérésre, és 1 500 000,- Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezte.
- [19] Az alperes védírata a kereset elutasítására irányult. Perköltséget nem igényelt.
- [20] Fenntartva a határozatában foglaltakat ellentmondásosnak találta, hogy a felperes a kereseti kérelmét a ruházat átvizsgálása és az előállítása jogszerűtlenségére alapítja, ugyanakkor változatlanul hivatkozik a Szabs.tv. szabálysértési őrizetre vonatkozó rendelkezéseire, s a fogyatékkal élő személyek szabálysértési őrizetbe vételének abszolút tilalmára. Hangsúlyozta, hogy sem a megelőző panaszeljárásnak, sem pedig a jelen peres eljárásnak nem lehet tárgya a felperes szabálysértési őrizetbe vétele jogszerűségének a vizsgálata, mivel annak az elrendelésére nem az Rtv., hanem a Szabs.tv. ad a rendőrség részére felhatalmazást. Megjegyezte ugyanakkor, hogy a felperes a szabálysértési őrizettel szemben nem élt a törvényben biztosított jogorvoslati lehetőségével, s a [REDACTED] Bíróság a bíróság elé állítás keretében lefolytatott eljárásban tárgyalást tartott, amellyel megállapította a szabálysértési őrizet jogszerűségét is.
- [21] A Kúria Kfv.II.37.997/2018/5. sorszámú, valamint a Kfv.II.39.177/2011/4. sorszám alatti ítéleteire hivatkozással kiemelte, hogy az előállítás jogalapja kapcsán egyrészt annak van jelentősége, hogy a rendőri intézkedés jogszerűségének vizsgálatakor a kiindulási pontot a rendőri jelentés jelenti, másrészt annak, hogy szükséges elhatárolni a helyszínen intézkedő rendőrök eljárását a panasz kivizsgálása iránti hatósági eljárástól. A rendőri intézkedés elleni panasz kivizsgálása során kizárólag azt kell vizsgálni, hogy a helyszínen a járőrök az ott tapasztalt és rendelkezésre álló, illetve a hivatalosan tudomásukra jutott információk alapján jogszerűen és szakszerűen intézkedtek-e. Mindezek figyelembevételével álláspontja szerint a perbeli esetben annak van jelentősége, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök a rendelkezésre álló adatok alapján fennállt-e az egyszerű gyanúja annak, hogy a felperes cselekménye szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértést valósít meg. E körben utalt arra, hogy a rendelkezésre álló rendőri jelentés adatai szerint a felperes előállítására a járművezetés az

eltiltás hatálya alatt szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának II. fordulata alapján az eljárás azonnali lefolytatása érdekében került sor. Mindezekre, valamint a rendőri jelentés további adataira figyelemmel nem értékelhető a felperes előállításának önkényes és automatikusan alkalmazott rendőri intézkedésként. Az intézkedés továbbá arányban állt annak törvényes céljával. További álláspontja szerint az előállítás után a felperes szabálysértési őrizetbe vételét időben elrendelték, amelyre jogszerűen és a bíróság elé állítás érdekében került sor, a tárgyalás pedig a szabálysértési őrizet időtartama alatt megtörtént, így az azonnaliság követelményével kapcsolatban sem állapítható meg jogsérelem.

- [22] Mivel pedig az előállítás vonatkozásában kifejtettek tekintetével a ruházat átvizsgálásra is jogszerűen került sor.

A bíróság döntése és annak jogi indokai

- [23] A kereset alapos az alábbiak szerint.
- [24] A bíróság az alperes határozatát a Közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (1)-(2) bekezdései alapján a határozat meghozatalának időpontjában fennálló tények alapján, a Kp. 2. § (4) bekezdéseinek rendelkezéseire figyelemmel, a kereseti kérelem korlátai között vizsgálta felül. A közigazgatási jogvita tárgya a Kp. 4. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pontja alkalmazásában az alperes keresettel támadott [REDACTED] [REDACTED] számú határozata, mint közigazgatási cselekmény jogszerűsége.
- [25] A Kp. 3. § (3) bekezdése alapján a jogvita elbírálásához szükséges tények feltárása, az alátámasztásukra szolgáló adatok és bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket terheli. A Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdése értelmében a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítani, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóságnak fogadja el, és a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének következményeit is ez a fél viseli.
- [26] Az 1/2011. (V. 9.) KK-vélemény szerint a fél kereseti kérelmében anyagi és eljárási jogszabálysértésre hivatkozhat, és arra is, hogy a határozat meghozatalakor az alkalmazott jogszabályt tévesen értelmezték. A bíróság elsősorban azt vizsgálja, hogy a határozat megfelel-e az anyagi jogszabályoknak. Önmagában eljárási jogszabálysértés miatt csak akkor van helye hatályon kívül helyezésnek, ha az eljárási jogszabálysértés a döntés érdemére is kihatott. Azt, hogy az eljárási jogszabálysértések az ügy érdemére kihatottak, a felperesnek kell állítania, és megfelelő módon bizonyítania, továbbá azt az eljáró bíróság a per egyéb adatai alapján értékeli és mérlegeli.
- [27] A bíróság elsőként rögzíti, hogy nem volt vitatott a perben, miszerint a felperes a helyszínen a buszsáv használatára vonatkozó szabályok megsértésének tényét nem vitatta, továbbá mind a helyszínen, mind a személyes meghallgatásakor, mind pedig a szabálysértési eljárásban a járművezetés az eltiltás hatálya alatt szabálysértés elkövetésének tényét kifejezetten elismerte. A felperes a vele szemben foganatosított intézkedés jogalapját, az igazoltatásának indokoltságát és szakszerűségét nem panaszolta. Nem volt továbbá vitatható és ezáltal mérlegelés tárgyát sem képezhetette, hogy a felperes fogyatékkal élő személy, továbbá, hogy az igazoltatásakor, a ruházatának átvizsgálása során és az előállításakor együttműködő magatartást tanúsított.

- [28] A fentiekre figyelemmel a jelen perben a bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a szabálysértést elkövető felperessel szemben jogszerűen intézkedtek-e az eljáró rendőrök, illetve, hogy a rendőrök az intézkedés alkalmazása során a rájuk irányadó jogszabályok figyelembevételével jártak-e el. A bíróság ennek eldöntése során az alábbi jogszabályi rendelkezéseket vette figyelembe.
- [29] A Fot. 4. §-ának a) pontja értelmében e törvény alkalmazásában fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.
- [30] A Fot. 23. § (1) bekezdés e) pontja alapján fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos, az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, (...) jogosult, akinek helyváltoztatása a jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségyszerű használatát igényli, vagy a jogszabály szerinti mozgáskorlátozottsága miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható (mozgásában fogyatékos).
- [31] Az Alaptörvény 46. cikk (1) bekezdése szerint a rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.
- [32] Az Alaptörvény II. cikke értelmében az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.
- [33] Az Alaptörvény IV. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.
A (2) bekezdés szerint senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.
- [34] Az Rtv. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.
- [35] Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.
A (2) bekezdés értelmében a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.
- [36] A rendőri intézkedés arányosságával kapcsolatban az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésében rögzítésre került, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan

nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

- [37] Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának II. fordulata értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható.
- [38] Az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a 29/B. § (1) bekezdésében meghatározott dolog elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.
- [39] Az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja szükségessé teszi.
- [40] A fenti jogszabályi rendelkezések tükrében a bíróság elsőként a felperes előállítás jogszerűségének kérdését vizsgálta. E körben a bíróság is rá kíván mutatni, hogy az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdése rögzíti az előállítás kötelező eseteit, míg a (2) bekezdés alkalmazásában az előállítás kérdésében való döntés a rendőr mérlegelési jogkörébe tartozik. Amennyiben tehát megállapíthatók ezen intézkedés alkalmazása fennállásának feltételei, a rendőrnek az eset körülményeit figyelembe véve kell döntenie arról, hogy foganatosítja-e azt. A Szabs. tv. 176. §-ának, valamint 124. § (1) bekezdésének rendelkezései alapján a felperes esetében fennállhattak a bíróság elé állítás feltételei, mivel a rendőrség tagjai szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés elkövetésén érték őt tetten, amelyet maga sem vitatott. Ezáltal az objektív feltételek igazoltnak tekintendők. Az intézkedésről felvett jelentés alapján a perbeli esetben az eljárás azonnali lefolytatása érdekében került sor a felperes előállítására. A feltételek fennállásának megállapítását követően – a felperes egyéni helyzetére is különös tekintettel – kellett mérlegelés tárgyává tenni az intézkedés foganatosítását. E körben nem volt mellőzhető az Rtv. 15. §-ának figyelembevétele, amely az (1) bekezdésében a rendőri intézkedéssel kapcsolatosan az arányosság, míg a (2) bekezdésben a szubszidiaritás követelményét rögzíti (KGD.2017.63). Emellett pedig az Rtv. 2. §-ának rendelkezéseire is tekintettel kellett lenni, amely általánosságban írja elő a rendőrség tagjai számára az emberi méltóság tiszteletben tartását és védelmezését, valamint az ember jogainak védelmét.
- [41] A bíróság helytállónak és relevánsnak találta a felperes hivatkozását az Alapvető jogok biztosának jelentésében foglaltakra, melyben egy előállítás intézkedéssel kapcsolatban került rögzítésre, hogy „mivel az előállítás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára, álláspontom szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, hogy megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. 33. §-a szerinti szabadságelvonás feltételeiként a törvény megfogalmaz.” Továbbá „fontos rögzíteni tehát, hogy a Rtv. 33. §-ának (2) bekezdése szerinti előállítás alkalmazása tekintetében a rendőr szabad belátása alapján hozott döntése nem lehet önkényes, az mindig a helyszínen értékelhető tények mérlegelésén kell, hogy alapuljon. Az automatikusan alkalmazott előállítás abban az esetben is alapjogsértő, amikor egyébként a helyszínen értékelhető tények alapján igazolni az intézkedés alá vont személy előállításának szükségességét.”

- [42] Figyelemmel azon nem vitatott tényekre, hogy a felperes fogyatékosága nyilvánvaló volt az intézkedő rendőrök számára, valamint arra, hogy megfelelő okmánnal igazolta magát az intézkedés során, a szabálysértést a helyszínen elismerte, nem volt ittas állapotban, az intézkedés során mindvégig együttműködő magatartást tanúsított, esetében a – állapota és viselkedése alapján – a szökés, támadás lehetősége észszerűen nem merülhetett fel, a bíróság az alkalmazott intézkedést aránytalannak, ezáltal jogszabálysértőnek találta, ugyanis az eljárás során rendelkezésre álló adatok nem támasztották alá és még csak nem is utaltak arra, hogy az együttműködő felperes a későbbiekben az eljárás eredményességét megghiúsítaná, megnehezítené vagy veszélyeztetné, a bíróság előtt idézés esetén nem jelenne meg. Az eset körülményei alapján nem állt fenn az a közrendi érdek, az az észszerű indok, amely ilyen súlyú intézkedés alkalmazását indokolta volna az Rtv. 2. § (1) bekezdésének, valamint 15. § (1) bekezdésének rendelkezései tükrében. Az alperes továbbá e körben tévesen hivatkozott az arányossági teszt „megfordulására”, ugyanis ezt semmiféle jogszabály, eseti döntés nem támasztja alá, s az intézkedés alkalmazásának más okszerű indokát sem adta a döntésében.
- [43] E körben a bíróság egyetértett a felperessel abban is, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjában megfogalmazott kitétel, miszerint „akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható” nem azonos a bíróság elé állítással, amelyet a Szabs. tv. 124-126. §-ainak rendelkezései szabályoznak. E körben hangsúlyos, hogy a felperes őrizetbe vételének jogszerűsége körében történő állásfoglalás – hatáskör hiányában – nem tarthatott a panasz alapján indult eljárásban sem a hatóság, sem pedig a jelen bíróság hatáskörébe, ahogyan annak megítélése sem, hogy a szabálysértési ügyben eljáró bíróság mely okból nem találta alkalmazhatónak a tárgyalás tartása során a Szabs. tv. 125. §-ának (2) bekezdését a törvény 10. § a) pontjára tekintettel, azonban figyelemmel a felperes esetében e kifejezett tiltó rendelkezésre az őrizetbe vétel tekintetében, valamint tekintettel az előállítás maximális időtartamára vonatkozó Rtv. 33. § (3) bekezdésére, a bíróság megállapította, hogy a perbeli esetben az őrizetbe vétel foganatosítása érdekében sem volt jogszerűen az előállítás alkalmazható. Ezáltal az előállítással a felperes emberi méltósága, egyúttal a személyes szabadsága került korlátozásra.
- [44] Mivel a ruházat átvizsgálására a felek által sem vitatottan az előállításra tekintettel került sor, annak jogalapjaként a jelentésben az Rtv. 31. § (1) bekezdése került megjelölésre, így a bíróság ezen intézkedés jogellenességét is megállapította.
- [45] Mindezek alapján a bíróság a Kp. 90. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra figyelemmel a rendelkező részben foglaltak szerint az alperes határozatát megváltoztatta.
- [46] Tekintettel arra, hogy a pernyertes felperes perköltség iránti igényt nem érvényesített, a bíróság mellőzte e tárgyban a döntéshozatalt.
- [47] Az Rtv. 92. § (4) bekezdése értelmében az eljárás tárgyi költségmentes, így az eljárási illetékről sem kellett rendelkezni.
- [48] Az ítélettel szemben a fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki. Tájékoztatja a bíróság a feleket, hogy a Kp. 115. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítélet ellen jogszabálysértésre hivatkozással felülvizsgálati kérelem terjeszthető elő, melynek elbírálása a Kúria hatáskörébe tartozik. A Kp. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint a Kúria előtt a jogi képviselőt kötelező.

Fővárosi Törvényszék

[REDACTED]

11

[REDACTED] 2022. december 1.

[REDACTED]

bíró